

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА 3 1955 ГОДА ●

● NO.43 (3451) ●

● ЧАЦВЕР, 19 ЛІСТАПАДА, 2015

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

Іх пазнаюць па галасях
Пра стваральніц праграмы “Беларусы ў свеце” Стар. 2

Малайцы, музыкі!
Артысты з Беларусі далі канцэрт у Таліне і ў яго прыгарадзе Стар. 4

Сваякі далёкія і блізкія
Нататкі з Іркуцка Стар. 4

СУСЕДЗІ

Шляхам сяброўства

Сумесныя беларуска-латышскія культурныя праекты — узаемакарысныя

Актыўныя кантакты паміж Беларуссю і Латвіяй наладжаны ў розных сферах. Мне давалося паўдзельнічаць у некаторых знакавых праектах, якія, падаецца, сімвалізуюць пераход на новы якасны ўзровень супрацоўніцтва ў сферы культуры паміж краінамі-суседзямі. Што заслугоўвае ўвагі?

Першае: мы перадалі камплект найбольш значных выданняў пра Беларусь у дар Нацыянальнай бібліятэцы Латвіі. Акцыя, дарэчы, не выпадковая: гэта толькі адно звяно ў ланцужку міжнародных спраў праекта “Беларусь сёння” — ён, нагадаю, ініцыяваны ў 2010 годзе міністэрствамі культуры, інфармацыі ды замежных спраў нашай краіны. Сёлета праходзіў прафесійны візіт дэлегацыі Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі ў найбуйнейшую бібліятэку Латвіі, і нам была добрая нагода прыехаць да сяброў-суседзяў з важкімі падарункамі. Латышам перададзена больш за 80 найлепшых беларускіх кніг — лаўрэатаў нацыянальных і міжнародных кніжных конкурсаў.

Другое: прэзентацыя і перадача Нацыянальнай бібліятэцы Латвіі камплекта з 8 тамоў факсімільнага ўзнаўлення кніжнай спадчыны Францыска Скарыны. Так прыгожа

Кнігі для сяброў: дырэктарка бібліятэкі Латвійскага ўніверсітэта Вэнта Коцэрэ і Алесь Суша

стартвала падрыхтоўка да святкавання 500-годдзя беларускага кнігадрукавання ў суседняй краіне. Выпуск факсімільнага выдання ўсёх 25 кніг, надрукаваных Скарынам у Празе (1517—1519) і Вільні (1522—1525), — унікальны праект НББ і Банка БелВЭБ, завяршыць яго плануем да 2017 года. Выданне з максімальнай паўнатой адноўіць кнігі першадрукара: захаваны асаблівасці шрыфтоў і гравюр арыгінальных выданняў, перададзены ўсе рысы, што набылі каштоўныя рарытэты за сваё 500-гадовае жыццё.

Трэцяе: прэзентацыя і перадача Акадэмічнай бібліятэцы Латвійскага ўніверсітэта і Беларуска-

му інфармацыйнаму цэнтру ў Рызе факсімільнага выдання Тураўскага Евангелія — найстаражытнай беларускай кнігі. Пра выданне, яго прэзентацыю ў Мінску, Вільнюсе, іншых гарадах газета “Голас Радзімы” падрабязна расказвала.

Чацвёртае: святочны канцэрт з нагоды закрыцця Дзён беларускай культуры ў Латвіі. Яны, як вядома, сёлета прысвячаліся Францыску Скарыне. Шыкоўную імпрэзу прымаў вельмі сучасны і прадстаўнічы будынак краіны: Нацыянальная бібліятэка Латвіі. Пад час канцэрта прагучалі знакамтыя патрыятычныя словы Ф. Скарыны на беларускай, латышскай і, упершыню, на

латгалскай мове-дыялекце. Дарэчы, на адкрыцці Дзён 11 верасня я толькі выказаў надзею, што такі пераклад з’явіцца — і вось яно адбылося!

Ва ўсіх мерапрыемствах паўдзельнічалі шматлікія прадстаўнікі кіраўніцтва і спецыялісты беларускіх і латвійскіх бібліятэк, музеяў, інфацэнтраў, Пасольства Беларусі ў Латвіі, беларуская дыяспара, навукоўцы і дзеячы культуры, шырокая грамадскасць. Таму можна смела сказаць: сяброў у Латвіі ў нас пабольшала, і культурныя сувязі будуць пашырацца.

Алесь Суша, намеснік дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі

ВЕСТКІ

Вайна для ўсіх — адна

Кацярына Аляксандрава

Ветэранаў Мінска і Санкт-Пецярбурга аб’яднаў тэлемот

Пад час Дзён Мінска ў паўночнай сталіцы Расіі прайшла віртуальная сустрэча прадстаўнікоў ветэранскіх арганізацый двух гарадоў. Прысвятчалася яна 70-годдзю Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне.

Сярод ветэранаў знаходзіліся таксама былыя вязні нацысцкіх канцлагаў, дзеці вайны, блакаднікі. Яны таксама дзяліліся ўспамінамі: яркімі і трагічнымі эпізодамі сваіх ваенных лёсаў. Так, славеты танкіст генерал-маёр Аляксандр Фень расказаў “ленінградцам” пра жорсткія баі за вызваленне Беларусі і пра подзвігі салдат розных нацыянальнасцяў.

Дарэчы, многія мінчане з удзельнікаў тэлемота моцна звязаны з Піцерам: перажылі блакаду, ваявалі на Ленінградскім фронце. А ў некаторых з піцёрскіх гасцей — беларускія родавыя карані. Адзін з блакаднікаў прызнаўся: самы яркім уражаннем сёлета сталі для яго сустрэчы з землякамі-беларусамі. У захапленні ён і ад смаку беларускіх дранікаў, якіх не каштаваў шмат гадоў. “Самае галоўнае для нас, ветэранаў — перадаць маладому пакаленню дух мужнасці, патрыятызму, які і сёння аб’ядноўвае пакаленне вайны”, — такая думка гучала ў выступленнях удзельнікаў тэлемота.

Якраз каб падбадзёрыць ветэранаў, прыдаць ім аптымізму, даць магчымасць падзяліцца з моладдзю сваімі думкамі, і ладзіўся тэлемот “Мінск — Санкт-Пецярбург”. Ініцыятыва правядзення яго сыходзіла ад мінчан, а піцеры ахвотна адгукнуліся на прапанову.

ТРАДЫЦЫ

Шырокае кола родных людзей

Новасібірскі цэнтр беларускай культуры святкаваў 15-годдзе з Лявонам ды Лявоніхай

Да юбілею зняты нават дакументальны фільм “Беларускай культурай зачаруем Сібір!": невялікі, але адлюстроўвае асноўныя падзеі ў жыцці цэнтра. Згадваюцца тыя, хто стаў ля вытокаў беларускага руху ў Сібіры, хто актыўны ў ім і цяпер. Створаны ў 2000-м паводле пастановы кіраўніка Адміністрацыі

вобласці як бюджэтная ўстанова, цэнтр вядзе плённую працу па адраджэнні, захаванні, развіцці беларускай нацыянальнай культуры. Цяпер у яго 16 філіялаў, яны — заўсёды на сувязі. Ад цэнтра ідзе праз філіялы дапамога самадзейным гуртам: метадычнай літаратурай, рэпертуарам, ладзяцца семінары па народных рамёствах з прыцягненнем майстроў, курсы па беларускай мове...

Цэнтр з філіяламі можна

параўнаць з моцным колам родных людзей, якое асабліва прыгожае ў святы, фестывалы. Тады гэта ўжо феерверк, песенны і танцавальны, які прыцягвае гасцей з усяго Сібірскага рэгіёна. І бусел, імя якога носіць традыцыйны фестывальнай творчасці “Ад Палесся да Сібіры нясеце, буслы, вясну!”, “далятае” нават да суседняга Казахстана. З беларусамі Паўладара новасібірцы абменьваюцца творчымі гуртамі. Па многіх раёнах

вобласці вандруюць і Лявон з Лявоніхай, персанажы беларускага фальклору. Гуляючы, ненавязліва гавораць пра вечныя каштоўнасці: узаемавыручку, добрасуседства, нормы паводзін. А сёлета традыцыйны вясенскі фест “У гасцях у Лявоніхі” супаў з юбілеем НЦБК. З’ехаліся лепшыя гурты з вобласці ды і больш далёкія. У фае Палаца культуры Кастрычніцкай рэвалюцыі шумеў беларускі кірмаш. Народныя ўмельцы выставілі вы-

У Новасібірску — беларускі кірмаш

рабы з дрэва, керамікі, саломкі, былі майстар-класы ды смакванне беларускіх страў. Дарэчы, нядаўна ў Новасібірску была выстава-кірмаш харчовых і прамысловых тавараў з

Беларусі, новасібірцы высока ацанілі іх якасць. І на фэсце драчнікі, іншыя адметныя стравы былі нарасхват. Вяселілі народ і Лявон з Лявоніхай.

→ Стар. 3

СВАЕ СЯРОД СВАІХ

Іх пазнаюць па галасах

Вядучыя радыёпраграмы “Беларусы ў свеце” Ганна Махавікова, яе пераемніца Таццяна Гаргалык дапамагаюць суайчыннікам з замежжа расказваць пра сваю любоў да Бацькаўшчыны

Кацярына Мядзведская

У гэтыя дні Беларускае радыё адзначае 90-годдзе: менавіта 15 лістапада 1925 года ўпершыню ў радыёэфіры прагучалі словы “Таворыць Мінск!”. Цяпер у вялікім “радыёарганізме” ёсць розныя станцыі, і на хваліх Радыё “Беларусь” больш за 40 гадоў выходзіць штотыднёвы праект “Беларусы ў свеце”. У праграме гучаць галасы суайчыннікаў з розных краін. Героі перадач — і кіраўнікі беларускіх суполак, якія створаны ў далёкім і блізкім замежжы, і проста тыя, хто памятае зямлю продкаў, імкнецца да сустрэчы з ёй, хто і ўдалечыні ад яе сваёй працай узвышае Бацькаўшчыну.

Праект ад Ганны Махавіковай

Пачыналася міжнароднае вянчанне Беларускага радыё яшчэ ў 1952 годзе з дзвюх гадзін у суткі: на беларускай мове для беларусаў за мяжой. Час ад часу выходзілі і асобныя перадачы пра саміх супляменнікаў, іх жыццё, справы, тугу па Радзіме. І толькі з 1972-га, калі на Радыё “Беларусь” па размеркаванні прыйшла працаваць выпускніца журфака БДУ Ганна Махавікова, усе выпускі пра землякоў сплаліся ў буйны праект “Беларусы ў свеце”. І хоць сама Ганна Іванаўна тры гады як на пенсіі, праект мае працяг. Вядзе перадачу Таццяна Гаргалык. Аднак многія з герояў Ганны Іванаўны не забыліся пра першую аўтарку і вядучую перадачы, дагэтуль перапісваюцца з ёю, тэлефануюць.

Ганна Махавікова памятае і першых субяседаў — то былі гутаркі з дзецьмі суайчыннікаў з Амерыкі, Канады, Ізраіля, Аўстраліі, Аргенціны, якія адпачывалі ў беларускіх летніках. Заўсёды здзіўлялася, прызнаецца калега, як тыя хлопчыкі і дзяўчынкі добра валодалі беларускаю моваю, і ў тым заслуга, безумоўна, бацькоў. З землякамі Ганна Махавікова сустракалася і ў Таварыстве па сувязях з суайчыннікамі “Радзіма”, і пад час курсаў-стажыровак для кіраўнікоў творчых гуртоў беларускіх суполак за мяжой, якія штогод праходзілі пры Інстытуце культуры (сёння — Белдзяржуніверсітэт культуры і мастацтваў). Гаворыць, заўсёды любіла гутарыць з субяседамі ўжывую, “вочы ў вочы”. Ды праца на радыё дынамічная, перадачы — штотыднёва, а геаграфія вялікая, з усіх кантынентаў даносіліся галасы

ПЕРСПЕКТИВЫ

Крокі ў будучыню

Аксана Каруна (БЕЛТА)

Больш за 400 прапаноў паступіла ад жыхароў беларускай сталіцы па горадабудаўнічым праекце “Генеральны план Мінска: карэкціроўка”

Грамадскае абмеркаванне стратэгічнага для сталіцы дакумента праводзіла прад-

прыемства “Мінскграда” з 12 кастрычніка па 13 лістапада. “Гэта ў тры разы даўжэй, чым таго патрабуе заканадаўства”, — заўважыў кіраўнік профільнага камітэта мэрры Павел Лучыновіч. Паводле яго слоў, у абмеркаванні генплана прынялі ўдзел амаль 3 тысячы чалавек. Кожны дзень прэзентацыю наведвала амаль 100 мінчан,

вялася кніга для прапаноў і заўваг. У пісьмовым выглядзе паступіла 428 прапаноў, у тым ліку ў форме асобных пісем — 103 прапановы.

“Мінскграда” і камітэт архітэктуры і горадабудаўніцтва Мінгарвыканкама завяршылі распрацоўку генплана сталіцы з улікам пастаўленых кіраўніком дзяржавы задач. Сярод пры-

Ганна Махавікова (другая злева) з гасцямі з Раства-на-Доне

беларусаў: ад Лацінскай Амерыкі да Аўстраліі... Ганна Іванаўна брала інтэрв’ю і па тэлефоне, і праз інтэрнэт. “Як сёння ўсё ж дапамагае тэхніка! — заўважае яна. — З мінскай студыі можна “запісаць” чалавека ў ЗША ці ў Японію. А то і правесці радыёмомент, як мы аднойчы рабілі з беларусамі Новасібірска напярэдадні Дня Незалежнасці Беларусі. Шмат “на тым канцы провада” было людзей, і кожны расказваў сваю гісторыю, выказаў пачуцці. І слёзы былі, і песні... Словам — жыццё”.

Усе героі яе праграмы, гаворыць Ганна Іванаўна, людзі заслужаныя, якія шмат робяць для Беларусі. З добрай усмешкай згадвае кіраўніцу Саюза беларусаў Латвіі Валянціну Піскунову, Ганаровага консула Беларусі ў Цюмені Уладзіміра Шутлю, пісьменніка, журналіста, стваральніка клуба “100 год” Леаніда Анікеева, кіраўніка беларускай суполкі ў Комі Аркадзя Крупеньку... Усе яны, адзначае Ганна Іванаўна, ды й многія іншыя, бываючы ў Беларусі, у Мінску, заглядвалі на Радыё “Беларусь”, на Чырвоную, 4: расказваць пра свае справы, перадаць прывітанні беларусам з усяго свету.

“У тэме” калега і сёння. І калі пабачыла нядаўна на тэлебачанні, як медалём Францыска Скарыны ўзнагароджвалі кіраўніцу гурта “Кірмаш” Ірыну Капчынскую з Масквы, то ад душы парадавалася за яе. Бо добра ведае энтузіястку, неаднойчы з ёй рабіла інтэрв’ю. Ірына раскавала пра аўтэнтычныя спевы на Гродзеншчыне, радзіме продкаў,

пра сваю калекцыю нацыянальных строяў. Ганна Іванаўна можа доўга расказваць пра беларусаў замежжа, згадаць цікавыя выпадкі, сустрэчы, удалыя інтэрв’ю. “Многія з землякоў сталі для мяне роднымі за той час, як я працавала ў праекце “Беларусы ў свеце”, — гаворыць Ганна Махавікова. — Лічу, наша перадача не мае ні часу, ні межы. Пакуль беларусы жывуць у іншых краінах (а іх там сёння, як вядома, больш за тры мільёны), праект будзе актуальным”.

Зноў у эфіры

Праграма “Беларусы ў свеце”, як і раней, гучыць па аўторках, з 14.00 да 15.00 па беларускім часе. У 2012-м аўтарам і вядучай праграмы стала Таццяна Гаргалык. Многія з беларусаў замежжа ўжо ведаюць яе па сустэчах пад час VI З’езду беларусаў свету, II Фэстывалю мастацтваў беларусаў свету, леташніх курсах для кіраўнікоў творчых гуртоў беларускіх суполак за мяжой. Таццяна рабіла выпускі з беларусамі Расіі, Украіны, Літвы, Латвіі, Эстоніі, Казахстана, Малдовы, Польшчы, Ізраіля, Італіі, Швейцарыі, ЗША ды іншых краін. Маладая вядучая кажа “Амаль з усімі героямі перадачы адразу знаходжу агульную мову, здаецца: знаёмы з імі вельмі даўно”. Цёплыя стасункі ў Таццяны з беларусамі Латвіі — Валянцінай Піскуновай і Аленай Лазаравай, кіраўніцай Асацыяцыі беларусаў Эстоніі Нінай Савінавай, заўсёды гатовыя расказваць пра свае праекты Валеры Казакоў з Расіі, Юры

Статкевіч з Малдовы, Аляксандр Сапег са Швейцарыі. “Проста зачараваная беларускамі з Італіі: Таццянай Пумпулевай ды Нінай Менцюковай”, — прызнаецца журналістка. — Неаднойчы ўдзельнічалі ў праграме Алег Рудакоў з Іркуцка, Міхаіл Альшанскі з Ізраіля, Ян Сычэўскі з Польшчы”. Дарэчы, менавіта супляменнікі з Беластока дапамаглі з правядзеннем прэзентацыі Радыё “Беларусь”, якая не так даўно прайшла на Беласточчыне.

Сяброўскія, шчырыя зносіны з супляменнікамі — крыніца яе творчага натхнення. “Кожная сустрэча, кожны тэлефонны званок для мяне — прыемная падзея, гэта заўсёды вельмі кранальнае, заўсёды натхняе, — разважае Таццяна. — Не можа пакінуць аб’якавым і тое, што людзі, якія жывуць за тысячы кіламетраў ад Беларусі, прысвячаюць вершы і песні Бацькаўшчыне. Яны захоўваюць і перадаюць з пакалення ў пакаленне традыцыі, сямейныя паданні, рэліквіі. І яшчэ: некаторыя самастойна, з вуснаў у вусны ці па кнігах, відэа і аўдыёзапісах знаёмяцца з беларускай мовай, культурай, гісторыяй. Для іх кожнае добрае слова пра Беларусь каштоўнае. І гэта прымушае пра многае задумацца: хто ты? дзе твае карані? што ты зрабіў, каб пра Беларусь даведаліся ў свеце? Магу абсалютна шчыра сказаць, што дзякуючы нашым суайчыннікам і я стала адчуваць сябе яшчэ больш беларускай! Гутаркі з імі — сапраўдныя ўрокі самасвядомасці! Люблю сваіх герояў, праўда!”

ТРАГЕДЫЯ

Бодем адгукаецца Парыж

Кацярына Немагай

Свечкі і кветкі нясуць беларусы да Пасольства Францыі ў Мінску — у памяць пра загінулых ад тэрактаў у французкай сталіцы

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка накіраваў спачуванні прэзідэнту Францыі Франсуа Аланду, французкаму народу, родным і блізкім загінулым і тых, хто пацярпеў ад серыі тэрактаў у Парыжы. Пра тое паведаміла прэс-служба Прэзідэнта. “З вялікім бодем успрынялі ў Беларусі вестку пра шматлікія чалавечыя ахвяры ў выніку тэрарыстычных актаў, якія адбыліся ў Парыжы ў ноч з 13 на 14 лістапада 2015 года. Ад імя беларускага народа і сябе асабіста выказваю самыя глыбокія спачуванні і словы падтрымкі родным і блізкім загінулым і пацярпелым, а таксама ўсяму французкаму народу”, — гаворыцца ў тэксте спачування. Боль ад трагедыі ў Парыжы падзяляюць жыхары Беларусі: ля Пасольства Францыі ў Мінску шмат кветак, свечак, ікон. Словы падтрымкі беларусы пакідаюць у Кнізе спачуванняў, якая знаходзіцца ў дыпрадстаўніцтве, дасылаюць па электроннай пошце. “Шчырыя і сардэчныя спачуванні народу Францыі. Міру, спакою, цяпымасці і любові ўсім людзям на зямлі! Беражыце адзін аднаго...”; “Я не Шарлі... Но я несу кветкі/ І зажыгаю скорбныя лампады/ Склоніўшыся на минуту у ограды/ І выпаў из обычной суеты”, — радкі спачування ёсць і на старонцы Культурнага цэнтра Беларусі ў Францыі.

Дарэчы, паводле дадзеных Пасольства Беларусі ў Францыі, ніводзін беларускі грамадзянін не пацярпеў ад тэрактаў у Парыжы. Як заявіў Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Францыі ды Іспаніі (па сумяшчальніцтве) Павел Латушка, грамадзяне Беларусі звяртаюцца ў Пасольства на гарачую лінію з просьбай аказаць ім садзеянне. Большасць пытанняў, што трываюць беларусаў, звязаны з магчымасцю вярнуцца на Радзіму. У Пасольстве ім паведамляюць: ніводзін з авіярэйсавых кампаній “Белавія” не адменены. І грамадзяне Беларусі могуць спакойна і бяспечна вярнуцца дадому.

Павел Латушка адзначае таксама, што беларускае пасольства ў Францыі гатова аказаць садзеянне ўсім грамадзянам Беларусі, якія просяць аб дапамозе, а таксама іх родным. З-за некаторых перабоў у працы электроннай пошты беларусы могуць у любы час звязацца з Пасольствам па тэлефонным нумары дзяжурнага +33 144146975 або консула Беларусі ў Францыі +33 609784140.

Нагадаем. Увечары 13 лістапада ў Парыжы адбылася серыя тэрактаў. На час подпісу газеты ў друк вядома, што ў іх загінула 129 чалавек, яшчэ 352 паранены. Больш за ўсё людзей загінула ў канцэртнай зале “Батаклан”, дзе тэрарысты адкрылі агонь на глядачах. Паводле дадзеных беларускага Пасольства, на канцэрце знаходзіўся адзін грамадзянін Беларусі. Ён застаўся жывы, у хуткім часе вернецца дадому. Выбухі прагучалі таксама каля аднаго з рэстаранаў і стадыёна, дзе ішоў футбольны матч паміж зборнымі камандамі Францыі ды Германіі.

ярытэтных Павел Лучыновіч назваў скарачэнне да 2019 года штогадовых аб’ёмаў будаўніцтва жылля да 600 кв.м і будаўніцтва жылля за кошт развіцця гарадоў-

спадарожнікаў для 100-120 тыс. жыхароў горада, выключэнне для горадабудаўнічага выкарыстання існуючых у межах горада сельскагаспадарчых зямель.

ТРАДЫЦЫ

Шырокае кола родных людзей

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

І гучала ў тым свяце, мне палася, нота светлай тугі: бо ўпершыню не было на ім галоўнага арганізатара, нязменнага кіраўніка цэнтра Ніны Кабанавай. Светлая ёй памяць. Болей і смуткам адгукнулася ў сэрцах усіх, хто ведаў яе, вестка пра трагічную смерць. Яна ж яшчэ актыўна рыхтавалася да юбілею, падахвочвала задумамі супрацоўнікаў... Памятаем яе як чалавек, адданая нацыянальнай беларускай ідэі. Ніна Васільеўна мела вялікі талент аб'яднаць усіх, хто неабякава да культуры беларусаў. І ўсе, хто з ёй меў зносіны, помняць яе шчодрасць, гасціннасць, дабрыню.

Мы атрымалі розныя афіцыйныя віншаванні з юбілеем, і ва ўсіх — высокая ацэнка працы цэнтра, дзейнасці яго кіраўніцы, цяпер ужо былой. Мэр горада Анатоля Локаць у вітальным пасланні падзякаваў цэнтру за наладжванне цеснага супрацоўніцтва з Мінскам, горадам-пабрацімам Новасібірска. Праз цэнтр пачалося актыўнае і плённае супрацоўніцтва з Пасольствам Беларусі ў Расіі, з Міністэрствам культуры Беларусі, Рэспубліканскім цэнтрам нацыянальных культур, Домам народнай творчасці Магілёўскай вобласці, Беларускім таварыствам па сувязях з суайчыніцамі "Радзіма". Ёсць кантакты з Інстытутам культуры Беларусі, беларускімі грамадскімі суполкамі Расіі, у тым ліку Алтая, і Казахстана. Ніна Кабанова ўваходзіла ў Кансультацыйны савет пры Мінкультуры Беларусі з 2010 года, а сёлета ўвайшла ў падобную структуру пры Міністэрстве замежных спраў. У маі яе абралі членам Савета ФНКА "Беларусы Расіі", яна ўваходзіла ў Савет па міжнацыянальных адносінах пры губернатара Новасібірскай вобласці. Сярод яе ўзнагарод — медаль Францыска Скарыны — прызнанне заслуг ад Маці-Беларусі. І калі на свяце прагучала прапанова ўшанаваць памяць Ніны Васільеўны мінутай маўчання, устала ўся вялікая зала: новасібірцы добра ведалі яе, як ведаюць добрыя справы цэнтра, які значна ўзбагачае культурную палітру шматнацыянальнага горада.

Былі на фэсце падарункі цэнтру, падзякі за запрашэнне: ад артыстаў з Казахстана, Томска, іншых гарадоў. Беларускую песню шчымым прапівала 8-гадовая Сонечка, унучка Ніны Васільеўны. Бабуля старанна далучала яе да беларускай культуры, не раз вазіла ў Беларусь. Так што жыццё прадаўжаецца. Шмат добрых слоў, пажаданняў гучала ў адрас супрацоўнікаў цэнтра: Анжалікі Нясцёркінай, Крысціны Карпавай, Анастасіі Трубянковай — яна выконвае абавязкі кіраўніка. Насцю ўжо ведаюць як салістку цэнтра, удзельніцу шматлікіх міжнародных і ўсерасійскіх конкурсаў. Ніна Васільеўна і выхоўвала яе ў беларускім духу, бачачы сваёй пераемніцай. Спадзяемся, нялёгка кіраўнічкая ноша таксама будзе Насці пад сілу.

А цяпер паслухаем, што кажуць пра фэст, пра тое, што значыць у іх жыцці беларуская культура, супрацоўнікі цэнтра і тыя, хто пастаянна звязаны з ім творча.

Фінал канцэрта у гонар 15-годдзя Новасібірскага цэнтра беларускай культуры

Анастасія Трубянкова, якая выконвае абавязкі кіраўніка НЦБК, член савета Новасібірскай рэгіянальнай нацыянальна-культурнай аўтаноміі беларусаў:

"Дзень Юбілею — свята асаблівае, доўгачаканае. Атрымалася насычаным, яркім і запамінальным. Вельмі складанай была падрыхтоўка без нашай Ніны Васільеўны, але мы справіліся. Дзякуй усім, хто дапамагаў яго правесці. Дзякуй усім, хто прыйшоў і падтрымаў нас у гэты дзень. Гэта — першае буйное мерапрыемства без Ніны Васільеўны, але ўсе яе традыцыі мы маем намер прадаўжаць: будзем зберагаць і пашыраць нацыянальную культуру беларусаў".

Анжаліка Нясцёркіна, бухгалтар НЦБК:

"На фэсце мы ўвасобілі ўсе задуманыя планы, ідэі: удалося правесці грандыёзнае свята з поўнай глядзельнай залай. Цяпер можна з упэўненасцю сказаць, што ў нас усё атрымалася. Вельмі прыемна, што жыхары горада цікавяцца беларускай культурай. Падобныя святы ўсіх нас збліжаюць, мы адчуваем сваю крэўную і духоўную роднасць — а гэта і ёсць, пэўна, галоўнае, дзеля чаго ўвогуле існуе народная культура. І наш цэнтр таксама".

Крысціна Карпава, арт-менеджар НЦБК:

"Для мяне Беларускі цэнтр — як новая старонка ў творчым жыцці. Цікава далучыцца да дзейнасці арганізацыі, якая 15 гадоў актыўна развіваецца, прыхінае сотні людзей да беларускай культуры. На фэсце "У гасцях у Лявоніх" пануе цёплая, душэўная атмасфера. Усім цікава! Хочацца далей так працаваць, каб

Беларускі цэнтр квітнеў, прыцягваў да сябе яшчэ больш таленавітых энтузіястаў, актывістаў, асабліва маладых — бо тады ў яго будзе перспектыва, будучыня".

Людміла Кашчэва, мастацкі кіраўнік тэатра народнай песні "Вясёлка":

"Калектыву тэатра ўжо 13 гадоў разам з НЦБК. Моцна сябруем, разам вывучаем і пашыраем народную песенную творчасць беларусаў. Правялі шмат канцэртаў і апрадавых спектакляў — разам з цэнтрам. У 2012-м калектыву прысвоена званне "узорны". Удзел у мерапрыемствах цэнтра для дзяцей "вясёлкаўцаў" заўсёды вялікая радасць: тут — увага і разуменне, падтрымка і любоў да іх творчасці. Вельмі любіла і цаніла юных артыстаў і тых, хто павырастаў, Ніна Васільеўна. І "вясёлкаўцы", як кажуць, плацілі ёй узаемнасцю, яе па-ранейшаму памятаюць і любяць. Мы з радасцю далучыліся да фэсту "У гасцях у Лявоніх": гэта даніна павагі беларускаму народу, яго культуры, а сёлета яшчэ і даніна памяці Ніне Васільеўне Кабанавай. Пяць артыстаў тэатра адкрывалі свята, у зале былі іх бацькі, дзядулі, бабулі, іншыя родзічы. Сярод іх нямала беларусаў, многія — даўнія прыхільнікі беларускай культуры, песні, таму іх нашчадкі і ў "Вясёлцы". У рэпертуары ў нас мора беларускіх песень. Спяваюць і малыя дзеткі, і ўжо студэнты ВНУ. Маем намер і надалей цесна супрацоўнічаць з НЦБК: працаваць, ствараць прыгажосць на карысць міру і згоды паміж людзьмі розных нацыянальнасцяў".

Ірына Дубаграева, мастацкі кіраўнік ансамбля "Крынічка":

"Творчая супраца з НЦБК — гэта, пэўна, самая незабыўная і яркая старонка ў маім сцэнічным жыцці. Тут нарадзіўся мой вакальны ансамбль, як і "Азарычы" — інструментальны ансамбль пад кіраўніцтвам Анатоля Амелічкіна. Моладзевы запал, нястомная творчая энергія выканаўцаў дапамагалі мне самой спасцігаць высокую

мудрасць і прыгажосць народнай культуры, разумець і даваць новае жыццё каштоўным, старадаўнім узорам народнай музычнай культуры беларусаў. Нямала павандрвалі мы па Новасібірскай вобласці, былі ў Цюмені, Беларусі. Дзякуючы этнаграфічнай экспедыцыі па Северным і Кыштоўскім раёнах сабралі зборнік "Голос предков зовущий", выдадзены цэнтрам. Па слядах экспедыцыі, паездкаў па Беларусі, навіяных новымі ўражаннямі, з вялікай любоўю быў створаны аўдыёзборнік "Крынічка". У яго ўвайшлі апрацоўкі народных беларускіх песень, іх мінусавыя фанаграмы. Шчырая і простая, незвычайная музычная і чыстая народная культура здольная абудзіць у чалавеку сапраўдную любоў да сваёй радзімы, пачуцці ўдзячнасці і павагі, дапамагае ўсвядоміць сябе самога. Пранізлівая лірыка, гарэзлівыя танцы, невычэрпны гумар — усё гэта ёсць у беларусаў, і гэта краіна сэрца. Я шчаслівая, што ў мяне і маіх вучняў былі цесныя зносіны з гэтай культурай, што мы змагі паглыбіцца ў яе сутнасць і ўсвядоміць сябе — часткаю цэлага. Пачуццё вялікай удзячнасці і павагі за творчыя гады, праведзеныя разам, выказваю Ніне Васільеўне: за яе шчырасць і неўтаймоўную энергію. Нізкі Вам паклон і светлая памяць!".

Наталля Адзінокава, член савета Новасібірскай рэгіянальнай нацыянальна-культурнай аўтаноміі беларусаў, дацэнт кафедры лагапедыі і дзіцячай мовы Інстытута дзяцінства Новасібірскага дзяржпедуниверсітэта:

"Больш за 20 гадоў таму дом па вуліцы Ламаносава адчыніў дзверы для тых, каму давялося з'ехаць з роднай Беларусі: па абавязку службы, па размеркаванні пасля ВНУ, вучыцца, працаваць... З Нінай Васільеўнай мы там і сустрэліся. Яна прыцягнула да сябе ўвагу, вылучалася вясёлым норавам, усмешкай, беларускай гаворкай, жаданнем усіх накарміць сваімі прысмакамі. А як стала дырэктарам НЦБК, то ўмела

бачыць усіх і кожнага асобна — каб надаць увагу, пагаварыць, растытаць, дапамагчы. Яднанне людзей, улюбёных у беларускую культуру, мову, традыцыі, стала адным з важных напрамкаў яе жыцця, нават справаю жыцця. Песні тут заўсёды любілі ўсе, нават тыя, што спяваць не ўмелі. А як узнік гурт "Крынічка", пачалі шукаць дзяцей для яго. Мая ж прафесія такая, што з імі шмат даводзіцца кантактаваць. Гутарыла з бацькамі дзяцей, з якімі працавала, на тэму беларускага зямліцтва, — вось і з'явіліся адны з першых кандыдатаў у "Крынічку". Цяпер яны — моцныя студэнты Новасібірскага дзяржпедуниверсітэта.

Увогуле, каму ж, як не юным і маладым, удзельнічаць у розных святах, форумах, фэстах! Гэта ж ім трэба зберагаць і прымянаць традыцыі бацькоў. Да юных талентаў Ніна Васільеўна ставілася асабліва беражліва. А яе гасцінасць, цікавыя апаведы пра зямлю Бацькаўшчыны, частаванне нацыянальнымі стравамі, такімі, як драпікі, бабка, мачанка, памятаючы многія. Запашала студэнтаў Інстытута дзяцінства НДПУ на розныя імпрэзы, і тое стала традыцыяй. Прыходзілі тыя, каму цікавая Беларусь, нашы песні, танцы, мова, хто жадаў дакрануцца да таямніц узораў на касцюмах, авалодаць сакрэтамі беларускай кухні, спазнаць вытокі і абрады старажытнага свята Кушалля... Студэнты ўдзельнічалі ў розных канцэртах, сустрэчах з ветэранамі, святах, прысвечаных Дню горада, у фестывалі "Славянскі падворак". А мы паступова падключалі моладзь да вучэбнай, навукова-даследчай, практычнай дзейнасці, наладжваючы кантакты з калегамі з Беларусі. З 2009-га нашы студэнты ўдзельнічаюць у алімпіядзе па карэкцыйнай педагогіцы і спецыяльнай педагогіцы, якую арганізуе і праводзіць факультэт спецыяльнай адукацыі Беларускага дзяржпедуниверсітэта імя Максіма Танка. Заключаны дагавор аб навукова-метадычным супрацоўніцтве паміж ВНУ, новасібірцы завочна ўдзельнічаюць і ў штогадовых мінскіх студэнцкіх канферэнцыях. Ім прыемна атрымліваць заслужаныя дыпламы (нават за 1 месца!), падзячныя лісты і сертыфікаты. Ёсць тыя, хто з велізарным жаданнем, захапленнем хоча даведацца: чым і як жыве студэнцка моладзь Беларусі, дакрануцца да гісторыі, культуры, гераічнага мінулага беларусаў. І мне ж таксама вельмі цікава бываць на сваёй любімай Радзіме ў родным Мінску, прайсціся па месцах свайго студэнцтва.

Нечаканая і шчымым сустрэча была на нядаўнім фэсце. У фазе Палаца культуры падбеглі да мяне хлопцы і дзяўчаты і, перабываючы адзін аднаго, з гонарам абвешчаюць: яны беларусы! Я спачатку не зразумела, падумала, з казахстанскага Паўладара. А яны — новасібірцы, студэнты-першакурснікі, і мяне таму пазналі, што я... іх выкладчыца! Мы былі вельмі радыя адзін аднаму: мы ж супляменнікі! І аб'яднала нас якраз юбілейная сустрэча".

Людміла Бяляўская, г. Новасібірск

